

Programy celowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych realizowane przez gminę Sosnowiec

Gmina realizuje wieloletnie programy celowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, które adresowane są zarówno do osób z niepełnosprawnościami, jak i podmiotów instytucjonalnych działających na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Sosnowca.

Do programów zalicza się:

I. Program „Aktywny samorząd”

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Cele szczegółowe obejmują:

- przygotowanie osób niepełnosprawnych z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych, poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego,
- przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych,
- umożliwianie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie,
- poprawę szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji zawodowych,
- wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych.

Adresatami programu są przede wszystkim osoby z orzeczoną znaczną i umiarkowaną stopniem niepełnosprawności lub osoby niepełnosprawne do 16 roku życia, w szczególności z dysfunkcjami narządu wzroku, słuchu oraz ruchu, będące mieszkańcami miasta Sosnowca.

Powyższe cele realizowane są poprzez :

1. pomoc w przystosowaniu posiadanego samochodu,
2. pomoc w uzyskaniu prawa jazdy,
3. pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego (komputery, smartfony, urządzenia brajlowskie itp.)

4. dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
5. dofinansowanie naprawy posiadanego sprzętu elektronicznego,
6. pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
7. dofinansowanie naprawy posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
8. pomoc w zakupie nowoczesnej protezy kończyn,
9. dofinansowanie naprawy nowoczesnej protezy,
10. pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego,
11. pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej - dofinansowanie przedszkola, żłobka dla dziecka niepełnosprawnego mieszkańca,
12. pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.
13. pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej.

W 2024 roku gmina na realizację programu pozyskała środki finansowe PFRON w wysokości 1 069 tys. złotych. Niepełnosprawni mieszkańcy złożyli 223 wnioski, na ogólną kwotę 1 149 tys. złotych. W latach 2014-2024 w ramach programu „Aktywny samorząd” zostało złożonych 1 697 wniosków, z których 1 470 wniosków rozpatrzono pozytywnie i udzielono dofinansowań wysokości 6 474 tys. złotych.

W październiku ubiegłego roku program został rozszerzony o kolejny obszar, który obejmuje pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej. Pomoc ta polega na wypłacie comiesięcznego dodatku w wysokości 100 złotych, na pokrycie kosztów opłaty za energię elektryczną, ponoszonych przez osoby z niepełnosprawnościami, w związku z użytkowaniem koncentratora tlenu lub respiratora w warunkach domowych. Dodatek ma charakter refundacji poniesionych wcześniej kosztów. Uprawnionymi wnioskodawcami są wyłącznie pacjenci podmiotów leczniczych pozostający pod opieką zespołu długoterminowej opieki domowej dla pacjentów wentylowanych mechanicznie lub pod opieką poradni / ośrodka / zespołu domowego leczenia tlenem.

W pierwszym naborze wpłynęły 53 wnioski, które w połowie zostały złożone w formie papierowej, w związku z występującym wykluczeniem cyfrowym wnioskodawców (osoby w podeszłym wieku, niesamodzielne)

II. „System Obsługi Wsparcia” dla osób z niepełnosprawnościami

System Obsługi Wsparcia umożliwia osobom z niepełnosprawnościami i podmiotom działającym na ich rzecz proces aplikowania o środki PFRON będące w dyspozycji gminy

bezpośrednio za pomocą systemu informatycznego. System pozwala na weryfikację wniosków osób indywidualnych i instytucji na etapie przyznawania dofinansowań oraz na analizowanie skuteczności wydatkowania środków PFRON. Możliwe jest załatwienie sprawy drogą elektroniczną na każdym jej etapie: uzyskanie informacji, wypełnienie wniosku, podpisanie i złożenie wniosku, zapoznanie się ze wzorem umowy i jej podpisanie, dokonanie ewentualnych wyjaśnień i uzupełnień, rozliczenie dofinansowania.

Gmina Sosnowiec od 2020 roku uruchomiła elektroniczne nabory wniosków poprzez SOW. Z możliwości złożenia wniosków drogą elektroniczną w latach 2020-2023 skorzystało w sumie 458 wnioskodawców. System umożliwia złożenie wniosku oraz podpisanie stosownej umowy za pośrednictwem Profilu Zaufanego. Korespondencja dotycząca obsługi wniosku odbywa się również w formie elektronicznej.

Należy podkreślić, że w wyniku działań Wydziału Zdrowia oraz PFRON, promujących SOW wśród użytkowników programów celowych, w latach 2020-2023 wystąpił skokowy wzrost wskaźnika wniosków złożonych drogą elektroniczną z 50% w roku 2020 do 87% w roku 2023. W poprzednim roku powyższy wskaźnik uległ obniżeniu, osiągając pułap 69%. Na ubiegłoroczny spadek wartości wskaźnika wniosków złożonych drogą elektroniczną miał wpływ ostatni nabór wniosków o pomoc na pokrycie kosztów opłaty za energię elektryczną, dla osób wentylowanych mechanicznie, gdyż połowa wniosków została złożona w formie tradycyjnej.

III. „Program wyrównywania różnic między regionami III”

Głównym celem programu jest wzrost liczby osób z niepełnosprawnością zatrudnianych na otwartym rynku pracy, obejmujący m.in. stopniowe zwiększanie uczestnictwa w szkolnictwie powszechnym dzieci niepełnosprawnych (infrastruktura szkół, kwalifikacje nauczycieli), zmodernizowanie chronionego rynku pracy, zapewnienie dostępności do rehabilitacji oraz dostosowanie środków transportu do obsługi i przewożenia osób niepełnosprawnych. Program wspiera instrumenty pozwalające zmniejszać skutki wykluczenia społecznego beneficjentów ostatecznych.

1. Obszar D – likwidacja barier transportowych

W ramach realizacji obszaru D programu, w latach 2023-2024, gmina pozyskała środki PFRON w wysokości 135 000 złotych z przeznaczeniem na zakup mikrobusu do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym dla osób poruszających się przy pomocy wózków inwalidzkich, na potrzeby Domu Pomocy Społecznej „Zakątek” przy ul. Andersa (dawniej DPS Nr 1 w Sosnowcu).

Podstawowym celem projektu było zapewnienie dostępności mieszkańcom Domu Pomocy Społecznej do usług społecznych. Przystosowany pojazd jest głównym elementem, który

likwiduje barierę transportową i jest wykorzystywany podczas świadczonych przewozów do: poradni specjalistycznych, szpitali, aptek, na rehabilitację leczniczą, na pobyty uzdrowiskowe oraz w ramach usług kulturalno-rekreacyjnych, w tym min. wyjazdów do biblioteki, na zakupy, wycieczki, do muzeum, teatru czy kina. Służy także wyjazdom podopiecznych do: ZUS, MOPS, PFRON, towarzystw ubezpieczeniowych, banków, urzędów pocztowych, administracji mieszkaniowych itp.

Ogólny koszt zakupu pojazdu wyniósł 239 000 złotych w tym: 135 000 złotych (56%) zostało pokryte ze środków PFRON, a kwota 104 000 złotych (44%) stanowiła udział własny gminy Sosnowiec.

2. Obszar F – zapobieganie degradacji infrastruktury warsztatu terapii zajęciowej

W ramach obszaru F w minionym roku na wniosek organizacji pozarządowych: Towarzystwa Przyjaciół Dzieci TPD i Fundacji im. Brata Alberta, gmina Sosnowiec pozyskała środki PFRON w wysokości 283 500 złotych, w tym:

- a) 103 500 złotych z przeznaczeniem na remont pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i pracowni gospodarstwa domowego (kuchni) w budynku gminy przy ul. Jodłowej 1, oddanym w użytkowanie Towarzystwu Przyjaciół Dzieci, na potrzeby prowadzenia warsztatu terapii zajęciowej;
- b) 180 000 złotych z przeznaczeniem na generalny remont dachu w budynku gminy przy ul. Mikołajczyka 55, oddanym w użytkowanie Fundacji im Brata Alberta na potrzeby prowadzenia warsztatu terapii zajęciowej.

Ogólne nakłady na realizację obu projektów remontów budynków gminy wyniosły 391 274 złotych, w tym: 283 500 złotych zostało pokrytych ze środków PFRON (72%), a kwota 110 774 złotych stanowiła udział gminy Sosnowiec (28%).

Realizacja przez Gminę programów celowych PFRON jest ważnym elementem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych. Ich prozatrudnieniowy charakter (większość działań skierowanych do osób w wieku aktywności zawodowej) przyczynia się do zwiększania aktywności zawodowej adresatów programu. Zadania przewidziane w programach uzupełniają działania ujęte w strategii rozwiązywania problemów społecznych, umożliwiając gminie aktywniejsze włączenie się w działania na rzecz inkluzji społecznej osób z niepełnosprawnościami.

W roku bieżącym kontynuowana będzie przez gminę realizacja programów celowych.